

evropský
sociální
fond v ČR

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

DIGITÁLNÍ UČEBNÍ MATERIÁL

Název projektu	Šablony v SZŠ Příbram
Registrační číslo	CZ.1.07/1.5.003/34.0933
Název materiálu	<i>Práce s texty – výchova ke čtenářství</i> VY_32_INOVACE_CJ.3.1 L.Fuks – Spalovač mrtvol
Vyučovací předmět	Český jazyk a literatura
Tematický okruh	Česká literatura 2. poloviny 20. stol. – téma 2. světové války
Autor	Mgr. Alena Šimůnková
Škola	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Příbram I, Jiráskovy sady 113
Datum vyhotovení	září 2013
Datum a místo ověření	26.9.2013 - obor Zdravotnické lyceum, třída 4.ZL
Anotace	Materiál je určen pro žáky 4. ročníků středních škol při probírání literatury s tématem 2.světová válka v literatuře. Slouží především k samostatné práci s textem – úryvkem z daného díla. Žáci mohou s textem pracovat i bez znalosti celého díla, podporuje to jejich dovednost vyhledávat informace, hodnotit je na základě přečteného. Literární část je propojena s částí gramatickou. Zde si žáci zopakují a procvičí i větné členy, slovní druhy a lexikální prostředky.
Metodický pokyn	Aktivita – pracovní list - přímá práce žáků – cca 30 min. Lze doplnit k výkladu o autorovi, případně jako opakování.

evropský
sociální
fond v ČR

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PRACOVNÍ LIST

Ladislav Fuks – Spalovač mrtvol

VÝCHOZÍ TEXT:

V rakvi se objevila ostrá bledá vyhublá tvář v parádní zelenošedé uniformě. Na prsou měla železný kříž, brigádýrku a bílé rukavičky. V knoflíkové dírcce snítka vavřínu. Jiná snítka, snad myrta, ležela na rukou zkřížených na břiše.

„Je to pan Ernst Wagner,“ řekl pan Kopfrkingl chlapci, který se chvěl jak jehně a zoufale si mačkal ruce, „SS Sturmbannführer... měl rád národ a hudbu, bude pohřben za zvuků Wagnerova Parsifala. Tak ten tvůj boxer bude mlátit Němce,“ smutně se usmál pan Kopfrkingl na zděšeného syna, „násilníky, vetřelce. Tys mu asi řekl, že máš rád sladkosti, že tě zve do cukráren, vid'... Koukni, tenhle pan Wagner je čistokrevný Němec. Žádná změkčilá, zženštilá duše... čistý původ. Ohne Rücksicht auf den Dienstgrad muss jeder SS-Angehörige den Abstammungsnachweis erbringen, wenn er sich verloben oder verheiraten will, tak zní říšský zákon, víš, co to je česky... inu, že každý příslušník SS se musí bez ohledu na svou hodnost vykázat původem, když se chce zasnoubit nebo ženit... Zákony jsou proto, aby lidem pomáhaly...“ pan Kopfrkingl se usmál a pak řekl: „Má rakev, jaká má být, dost vysokou a širokou, co, Mili, aby sis lehl k němu? Lehl k němu a v pondělí ses s ním za zvuků toho Parsifala roztavil?“ A s nepříliš veselým úsměvem vzal železnou tyč, která ležela v koutě u výklenku se záclonou, povalil chlapce na kolena, rozkročil se nad ním v těch svých černých vysokých botách a klopeném klobouku se šňůrou a pérem a utloukl ho tyčí. Pak jej zdvihl ze země, strčil do rakve k esesákovi, rakev byla, jaká má být, vysoká a široká, vešli se tam oba jako nesourodí bratři, zatloukl rakev kleštičkami, prohlédl tyč i dlažky, jsou-li čisté, poopravil klobouk... a šel. „Smrt sblížuje“ řekl si s rukou v kapse na kleštičkách, „v lidském popelu není rozdíl. Jestli je to popel německého bannführera nebo čtvrtěčního židovského chlapce, to je jedno. Chudák chlapec,“ řekl si, „jak by byl jinak v životě trpěl, čeho jsem to dobré dítě ušetřil.“

OTÁZKY A ÚKOLY K TEXTU:

- 1) Charakterizujte na základě textu pana Kopfrkingla?
- 2) Popište atmosféru ve výňatku. Jak omlouvá svoje jednání?
- 3) Jakými všemi přívlastky nazývá pan Kopfrkingl pana Wagnera, jak Miliho?
- 4) V textu vyhledejte obrazné básnické prostředky.
- 5) V textu vyhledejte alespoň 2 několikanásobné větné členy a určete jejich druh.
- 6) Vyhledejte v textu **vedlejší větu účelovou** a určete všechny slovní druhy.
- 7) V textu vyhledejte **zdrobnělinu, slangový výraz, slovo knižní**

evropský
sociální
fond v ČR

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ŘEŠENÍ:

- 1) Pan Kopfrkingl je psychicky vyšinutý člověk, svému synovi dopředu sdělí, že jej chce zabít. Udělá to velmi chladnokrevně s velkou dávkou sadismu.
- 2) Atmosféra mrazivá. Svůj čin omlouvá, že by jinak chlapec v tomto světě trpěl – omluva pro vraždu vlastního dítěte alibistická, absurdní – záchrana=smrt?
- 3) Pan Wagner – čistokrevný Němec, německý bannführer
Mili – zděšený, čtvrtě židovský chlapec, chudák, dobré dítě
oba – nesourodí bratři
- 4) *chvěl se jak jehně* – přirovnání
žádná změkčilá a zženštilá duše – metafora
Smrt sblížuje. – personifikace
- 5) *kříž, brigádýrku a rukavičky* – několikanásobný předmět
národ a hudbu – několikanásobný předmět
násilníky, vetřelce – několikanásobný přívlastek
změkčilá, zženštilá – několikanásobný přívlastek
zasnoubit nebo ženit – několikanásobný přísudek
vysokou a širokou – několikanásobný přívlastek
botách a klobouku – několikanásobné určení způsobu
tyč i dlažky – několikanásobný předmět
banführera nebo chlapce – několikanásobný přívlastek
- 6) *...aby lidem pomáhaly.* – spojka podřadící, podstatné jméno, sloveso
- 7) *zdrobnělina* – *kleštičky, rukavičky*
slangový výraz – *tesák, brigádýrka, dlažky*
knižní slovo – *snítka*

Použité zdroje:

FUKS, Ladislav. *Spalovač mrtvol*. 6.vydání. Praha: Euromedia Group – Odeon, 2013. 141 s.
ISBN 978-80-207-1470-1

